

UITKOMSTTABEL PARTICIPATIE VECHTPOORT / VECHTRAND

Samenvatting bewonersinbreng, procesverloop en gevolgtrekking vanuit de Wijkvereniging Berkum

Doel: Hiermee in één oogopslag inzicht geven in wat bewoners en Wijkvereniging Berkum vanaf 2010 hebben ingebracht, wat daarmee is gebeurd en welke gevolgen zij daaruit trekken voor de kwaliteit en legitimiteit van het participatieproces.

Kern in één minuut

- Berkum stelt dat zij sinds 2010 consequent en proactief heeft meegedacht over bouwen op Vechtpoort.
- Volgens Berkum is relevante eerdere bewonersinbreng niet of onvoldoende herkenbaar teruggekomen in latere beleids- en besluitvorming.
- De belangrijkste terugkerende kritiek is dat essentiële HANZA!-elementen niet zichtbaar of niet tijdig zijn toegepast: heldere startafspraken, rolverdeling, participatieruimte, voldoende tijd voor achterbanoverleg, terugkoppeling en Go/No-Go-momenten.
- In 2025 en 2026 is volgens Berkum wel informatie gedeeld en is een werkgroep ingesteld, maar bleef de ruimte voor echte bewonersinvloed en terugkoppeling naar de achterban te beperkt.
- Daarom concludeert Wijkvereniging Berkum dat vóór verdere besluitvorming eerst duidelijkheid nodig is over rollen, procesafspraken, besluitruimte, verwerking van inbreng en onafhankelijke borging van het participatieproces.

Tijdslijn en uitkomst per fase

Periode / moment	Wat bewoners / WvB hebben ingebracht	Wat er volgens de stukken mee is gebeurd	Gevolgtrekking Berkum	Bijlage
2010 – Ontsluitingsonderzoek Vechtpoort	Gemeente, bewoners en Wijkvereniging Berkum werken gezamenlijk aan onderzoek naar bouwen en ontsluiting van Vechtpoort.	Het onderzoek is uitgewerkt, maar kreeg volgens Berkum geen officiële vervolgstatus.	De uitkomsten hadden volgens Berkum bij latere startnotities en planvorming betrokken moeten worden. Dit is het eerste voorbeeld van bewonersinbreng die niet herkenbaar doorwerkt.	I
8 maart 2022 – Verkiezingsdebat Berkum	Wijkvereniging organiseert een drukbezocht verkiezingsdebat; alle Zwolse partijen doen mee. Participatie bij Vechtpoort is een expliciet onderwerp.	Er worden volgens de stukken positieve toezeggingen en standpunten over bewonersparticipatie uitgesproken.	Berkum vraagt wat van deze toezeggingen door raadsleden later nog herkenbaar is in de feitelijke aanpak van Vechtpoort.	III
2023 – HANZA!	Wijkvereniging Berkum en Platform Zwolse Wijken werken ruim een jaar mee aan de Doetank voor de Zwolse participatieaanpak.	HANZA! wordt door de raad vastgesteld en wordt door de gemeente als leidraad gebruikt.	Volgens Berkum zijn cruciale onderdelen onvoldoende toegepast: fasering, Go/No-Go, tijdige communicatie, rolverdeling, verwachtingenmanagement en terugkoppeling.	II
2024–jan. 2025 – Aanvulling Omgevingsvisie	Berkum en Platform Zwolse Wijken nemen actief deel aan vijf werkateliers en online sessies en doen participatievoorstellen.	Volgens Berkum zijn voorstellen niet herkenbaar verwerkt. De brede bewonersparticipatie duurde minder dan vier weken en ging vooral over scenario's en woonwensen, niet over concrete locaties.	Berkum concludeert dat te weinig Zwollenaren zijn gesproken en dat bewoners niet tijdig konden meepraten over de mogelijke locatie Vechtpoort.	IV
29 jan.–10 apr. 2025 – Vechtpoort wordt concreet	Tijdens werkatelier 5 wordt Vechtpoort met circa 3.000 woningen zichtbaar als concrete locatie. WvB wil bewoners daarover informeren en consulteren.	Volgens Berkum mocht pas na vrijgave van het RTP op 10 april 2025 vrijelijk over de plannen worden gecommuniceerd.	De bewonersvertegenwoordiging kon daardoor niet tijdig met de achterban in gesprek vóór de formele participatie- en zienswijzenfase.	IV / V
23 apr.–7 mei 2025 – Informatieavond en zienswijzen	Bewoners bezoeken een gemeentelijke informatieavond en kunnen vragen stellen en zienswijzen indienen.	Volgens Berkum was de bijeenkomst vooral informeel, zonder voldoende plenaire uitleg, en was de termijn tot 7 mei zeer kort.	Berkum kwalificeert dit niet als volwaardige HANZA!-participatie en stelt dat de korte termijn bewoners heeft belemmerd om goed te reageren.	V

Periode / moment	Wat bewoners / WvB hebben ingebracht	Wat er volgens de stukken mee is gebeurd	Gevolgtrekking Berkum	Bijlage
30 juni–7 juli 2025 – Raadsbehandeling RTP	WvB spreekt in, benadert fracties en vraagt om aanscherping van participatie. Er volgen politieke reacties, een motie en een amendement.	Een motie voor aanscherping van HANZA! wordt aangenomen; een amendement over infrastructuur wordt ingediend en aangepast.	Berkum ziet dat bewoners zorgen wel politieke (raads) aandacht krijgen, maar niet als volwaardige en tijdige stap in het participatieproces zelf.	VI
20 jan. 2026 – Bewonersbijeenkomsten	WvB mobiliseert bewoners; bijeenkomsten zijn goed bezocht. Bewoners willen via een werkgroep verder praten. De naam 'De Stem van Berkum' wordt breed gekozen.	De gemeente stelt een werkgroep in. Volgens Berkum wordt de gekozen naam niet gebruikt en is de planning strak.	Er komt meer inhoudelijke duidelijkheid, maar onvoldoende ruimte voor achterbanoverleg en gezamenlijke procesafspraken.	X
11 mei 2026 – Start werkgroep Vechtrand	WvB vraagt meer tijd, duidelijke rollen, heldere kaders en afspraken over participatieruimte en besluitvorming.	Volgens het journaal zijn deze vragen niet beantwoord.	WvB beroept zich op HANZA!: eerst de startvoorwaarden herstellen en verduidelijken, daarna pas verder; anders 'No-Go'.	VII
3 juni 2026 – Onafhankelijke participatieadviseur	WvB vraagt om een onafhankelijke participatieadviseur, mede omdat de gemeente meerdere rollen tegelijk vervult.	Het verzoek wordt volgens Berkum in de werkgroep in stemming gebracht in plaats van bestuurlijk beantwoord.	Berkum vindt dat rolvermenging onafhankelijk getoetst moet worden en dat een formeel verzoek niet via stemming van werkgroepleden mag worden afgedaan.	VIII
6 juli 2026 – Succesfactoren participatie	WvB vraagt om beantwoording van vijf punten: tijd voor achterban, rollen gemeente, vervolg-/bezwaarmomenten, brede informatiedeling en gezamenlijk participatiejournaal.	Volgens het stuk zou beantwoording pas vanaf 15 augustus volgen, terwijl collegebesluitvorming op 20 augustus 2026 staat gepland.	Berkum acht de volgorde onjuist: eerst antwoorden en procesduidelijkheid, daarna bestuurlijke besluitvorming.	IX
27 juli– 15 sept. 2026 – Bewonersconsultatie 'De Stem van Berkum'	WvB kondigt een eigen bewonersconsultatie aan om bewoners rechtstreeks over Vechtpoort te laten spreken en de uitkomst aan college en raad aan te bieden.	De consultatie wordt buiten het gemeentelijke proces georganiseerd, met externe ondersteuning. Wel verzoek om financiële bijdrage aan de gemeente	Volgens WvB is dit nodig omdat een grote groep bewoners zich onvoldoende herkent in de tot dan toe gevoerde participatie.	X

Gezamenlijke rode draad uit de tabel

1. Continuïteit bewonersinzet: vanaf 2010 is aantoonbaar sprake van terugkerende bewoners- en wijkvertegenwoordiging bij Vechtpoort.
2. Terugkerend knelpunt: bewonersinbreng is volgens Berkum vaak wel opgehaald, maar onvoldoende zichtbaar verwerkt of pas laat in het proces betrokken.
3. Proces boven inhoud: de kern van de kritiek is niet dat Berkum tegen woningbouw of overleg is, maar dat de voorwaarden voor betekenisvolle participatie vooraf helder moeten zijn.
4. HANZA! als toetsingskader: Berkum gebruikt vooral de startafspraken, rolzuiverheid, voldoende tijd, terugkoppeling en Go/No-Go-momenten als maatstaf.
5. Bestuurlijk risico: wanneer college of raad besluit voordat openstaande participatievragen zijn beantwoord en bewonersinbreng herkenbaar is verwerkt, ontstaat discussie over draagvlak, zorgvuldigheid en legitimiteit.

Voor college en raad: vijf vragen vóór besluitvorming

- Is vooraf voldoende duidelijk vastgelegd welke rol(len) de gemeente heeft en hoe die rollen van elkaar worden gescheiden of onafhankelijk worden getoetst?
- Is duidelijk welke onderwerpen nog werkelijk beïnvloedbaar zijn door bewoners en welke al vaststaan?
- Hebben bewonersvertegenwoordigers voldoende tijd gehad om stukken met hun achterban te bespreken en terug te koppelen?
- Is zichtbaar en controleerbaar vastgelegd wat met bewonersinbreng, zienswijzen en werkgroepvoorstellen is gedaan?
- Is het participatiejournaal vóór besluitvorming met deelnemers gedeeld en is er tijd en ruimte geweest om feitelijke verschillen of omissies te bespreken?